REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 63 Brașov, Miercuri 19 Martie (1 Aprilie) 1908.

Bülow în Viena.

De mult nu mai e lucru nou ca cancelarii Germaniei să viziteze Viena și să intre în atingere cu cercurile curții și ale guvernului. Bismark a fost numai de vreo două ori la Viena, dar a făcut treabă încheiând alianța și dând astfel rând vizitelor și contravizitelor destul de număroase între Viena și Berlin. Alianța între cele două împărății sustă deja de douăzeci și nouă de ani; mai târziu ea deveni alianță triplă și se zice, că n'a fost niciodată mai strânsă și mai tare ca acuma. Aceasta o zic și o susțin în primul rând Germanii cu suveranul lor. Ca să o dovedească mai bătător la ochi, împăratul Wilhelm II a făcut o săritură la Veneția ca să se întâlnească cu aliatul său Victor Emanuel, ear curând după aceasta și-a adus aminte cancelarul Bülow, că e dator cu o contra-vizită ministrului de esterne baron Aehrenthal și a plecat la Viena, unde, cum mărturisește, i-a plăcut întotdeauna și îi place mult să petreacă.

Cu toate că este așa de vechiă alianța, care din duplă a devenit triplă, și cu toate asigurările continue despre tăria și trăinicia ei, vedem că împăratul Wilhelm și guvernul său se silește în tot chipul să demonstreze aceasta mereu *urbi et orbi* prin asemeni întâlniri. S'ar părea că cu tot armestițiul încheiat cu Englezii și cu regele lor, Germania nu se simte încă cu totul scăpată de acea *„splendid isolation“*, în care voiau s'o știe atât de bucuros Englezii. I-a rămas Germaniei alianța, de care se folosește cu prisos ca de un leac pentru toate neplăcerile, ce i-le pot cauza raporturile nu prea prietinoase cu celelalte state. Și amiciția, bine știm, trebue cultivată mereu, ca să nu se răcească, In a doua linie vin apoi pentru Germania cestiunile ca cea balcanică, cari sunt la ordinea zilei și cer rezolvarea lor.

Nu se putea ca principele Bülow să facă colegului său din Viena contravizită și întâlnirei celor doi miniștrii de esterne să nu i-se dea totdeodată și o mare importanță politică. Ba Bülow a întărit chiar, în convorbirile ce le-a avut cu câțiva ziariști, credința în însemnătatea politică a întâlnirei. De aceea găsim în aceste intervievuri frazele stereotipe din epoca păcei înarmate ca: consăuire deplină în toate cestiunile internaționale, susținerea păcei europene, susținerea înțelegerei între puteri, și altele. In fond știm apoi tot atâta cum am știut înainte despre cum țese diplomația firul viitoarelor evenimente.

Monarchia noastră este d. e. mai mult angajată decât Germania în cestiunea balcanică. Ce era dar mai natural, decât ca br. Aehrenthal să aducă vorba cu Bülow și asupra acestei cestiuni, poate și vice-versa, căci și guvernul german are interese de apărat în orient. In realitate diplomația ei lucrează mai bărbătește chiar ca cea austro-ungară.

Reformele din Macedonia fac pe zi ce merge mai mare bătaie de cap puterilor semnatare, dar, dacă Bülow a convenit cu Aehrenthal, și între ei s'a stabilit deplina înțelegere, cine pe teritoriul triplei alianțe ar putea să mai doarmă neliniștit?

Insă, uite, ce mare lucru s'a întâmplat. La Viena a mers și ministru-președinte ungar, ca să fie de față la întâlnire.

Ziarul lui Hollo spune cu mândrie, că Wekerle de sigur s'a prezentat la Viena în ziua sosirei lui Bülow pe baza articolului de lege XII din 1867, pentru ca să valideze acolo în desbaterile și sfăturile asupra cestiunilor exterioare și punctele de vedere maghiare.

In realitate Wekerle a fost ocupat toată ziua cu trebile resortului său, având și audiență la Maj. Sa, și numai seara la prânzul dat de Aehrental lui Bülow s'a întâlnit cu acesta și a conversat câtva timp cu el. Și asta i-a dat prilegiu principelui Bülow, ca într'un interview să-și esprime bucuria, că Dr. Wekerle și-a dat osteneală să vină la Viena, dându-i astfel ocaziune să-l întâlnească și pe el în această metropolă lui atât de plăcută.

Diriguitorii politicei germane de câte ori bat la ușa la Viena, nu uită să tragă și câte un fir dulce prin gura mici lor potentați dela Budapesta. Amiciția trebue cultivată de dragul celor mai mari și față cu cei mai mici.

La jubileul „Gazetei“.

Sibiiu, 15 (28) Martie. — Din incidentul împlinirei a lor 70 de ani de jertfă neobosită a ziarului „Gazeta Transilvaniei“ pentru prosperarea și întărirea culturală-națională a neamului nostru, „Societatea de lectură Andreiu Șaguna“, își esprimă călduroasa recunoștință tuturor factorilor, cari au contribuit cu puterile lor la aducerea acestei jertfe.

„Societatea de lectură Andreiu Șaguna“.

Craiova, 10 Martie. — D-le Director! In numele mai multor Craioveni, admiratori ai bătrânei „Gazete“, și ai D-tale, Vă trimitem, cele mai călduroase felicitări, cu ocaziunea jubileului de 70 ani, și rugăm pe bunul Dumnezeu, să-ți dea sănătate și viață lungă, ca să poți duce la isbândă, greaua luptă, pentru realizarea idealului național.

P. Chițu, I. T. Chețianu.

București, 19 Martie. — Urăm viață îndelungată bătrânei Gazete. Să trăiască vrednicul director Dr. Aurel Mureșianu împreună cu toți colaboratorii.

Alexe Moldoveanu, George Zănescu, Al. Perșenaru, N Țeranu, Ion Coles.

Ighiu, 15 (28) Martie. — Dacă se poate cineva însufleți la momente naționale, cum este împlinirea de 70 ani de existență a „Gazetei Transilvaniei“ și dacă poate cineva prețui înțelepciunea și hărnicia, fără de care acest moment nu ar fi putut exista pentru noi — apoi în rândul prim noi bătrânii o putem face aceasta, cari avem experiența împrejurărilor vieții noastre de acuma și de mai demult. Cu admirațiune pentru trecut, cu încredere pentru viitor mă alătur la jubileul bătrânei noastre „Gazete“ și felicit pe venerabilul ei conducător!

Basiliu Andrea,
preot gr cat.

Bistrița. — Scumpa „Gazetă“, oglinda sorții și stăruințelor întregului neam românesc în timp de 70 ani, să trăiască mulți, mulți ani, împreună cu valorosul ei director și vrednicii membrii ai redacții!

George Curtean,
secretarul „Bistrițianei“.

Voila. 12 Martie. — „Gazetei“ laudă și recunoștință, întemeietorilor ei vecinică și pioasă pomenire, conducătorilor ei actuali felicitări și urări de bine, iar neamului românesc cinste și slavă!

Un mic gregar:
G. D.

Salutul pressei române.

„Țara Noastră“ — revistă politică culturală, ce apare în Sibiiu sub direcțiunea d-lui *Octavian Goga*, publică în fruntea sa, Nr. 12 dela 16 (29) Martie a. c. un articol semnat de *Dr. I. Lupaș*, relativ la jubileul ziarului nostru.

După introducere, în care vorbește despre înființarea „Gazetei“, autorul continuă așa:

»Ceeace trebuia atunci, — cum trebue și azi, și ori când — unei gazete, pentru a prinde teren și a se întări, era înainte de toate *o personalitate*, care să se identifice cu interesele ei, s'o conducă, s'o îngrijească, și cunoscând bine trebuințele momentului, să știe afla toți factorii folositori, să știe câștiga și menține, prin colaboratori de ispravă, un public cetitor cât mai număros.

Această personalitate în primele decenii de existență ale »Gazetei« a fost *Barițiu*, care a știut grupa o samă de oameni dintre cei mai aleși și mai pricepuți — bucuroși toți să lumineze poporul, în cele politice prin »Gazeta«, iar în cele culturale prin »Foaia pentru minte, inimă și literatură«....

Cu asemenea sprijin și mulțumită stăruinței de fier a redactorului s'a putut asigura viitorul acestor foi, cari fiind cetite pe de-arândul, în Ardeal ca și în principate, pregătiră cu încetul calea spre unitatea culturală a neamului.

După o viață de 10 ani apariția lor fu suspendată pe scurt timp, parte în urma turburărilor din 1848—9, parte prin volnicia cârmuirii dela 1850; dar sub îngrijirea lui *Iacob Mureșianu* (1850—1878) în curând ele se continuară iarăși »ca niște râulețe mici și line, răcorind, pe cât ajungeau, sufletele române însetate de o soarte mai bună«. In 5 (17) Ianuarie a. c. s'au împlinit apoi 3 decenii, de când »Gazeta Transilvaniei« stă sub conducerea actualului său director d-l Dr. *Aurel Mureșianu*, care a îngrijit cu sfințenie moștenirea — părintească și națională, ce i-a fost încredințată, și s'a străduit a o spori și înainta potrivit cerințelor vremii.

*

Cum vedem deci, în conducerea »Gazetei« nu s'au întâmplat în acest lung trecut de 7 decenii, decât 3 schimbări de persoane. Atitudinea politică și culturală a »Gazetei« a rămas însă neatinsă. Credincioasă tradițiilor bune, a purtat totdeauna lupta cea mai aprigă și desinteresată pentru dobândirea, iar dela 1865 încoace pentru *redobândirea* drepturilor noastre politice, pentru egala îndreptățire națională, pentru principiul liberei concurențe în cele culturale și pentru mântuirea culturei noastre românești. Dupăce pregătise arena de luptă și formase o opinie publică, pe care o stăpânea singură, până la apariția »Telegrafului Român« (1853), »Gazeta Transilvaniei« era în adevăr »*Gura Românilor*“ cum o numise Treboniu *Laurian*. De atunci încoace n'a mai putut să aibă, firește, o stăpânire exclusivă asupra tuturor cugetelor și voințelor, și s'au găsit mulți, cari dela 1865 începând nu se puteau nici decum împăca cu *politica pasivității*, susținută de »Gazeta«, pe care o învinuiau, că nu ține samă de realitatea împrejurărilor și de puținătatea forțelor noastre în o luptă politică atât de inegală. Cu o perzistență neînduplecată a știut însă »Gazeta« să prezinte totdeauna, în mod demn, o politică națională, radicală și intransigentă, având drept bază principiară continuitatea drepturilor din 1863, o continuitate analoga în câtva cu cea a drepturilor din 1848, cu ajutorul căreia Ungurii au reușit să facă la 1867 o restaurație atât de profitabilă pentru dânșii....

*

Mai târziu, fluctuațiile politicei militante au ridicat la suprafață alți oameni și alte ziare politice: »Albina« lui Babeș, »Concordia« lui Sigismund Pap și »Federațiunea« lui Alexandru Roman, iar în timpurile mai apropiate »Tribuna« din Sibiiu și »Dreptatea« din Timișoara.

Ziaristica noastră a început să răsune acum din mai multe coarde. Dar în întreg acest concert de glasuri și păreri »Gazeta« a reușit să aibă în cele mai multe chestiuni politice *o opinie separată*, care istoric, totdeauna aceeaș: idealistă și neșovăitoare.

Ziarele amintite au apărut și dispărut, toate pe rând. »Gazeta« însă — a rămas ca o stâncă neclintită, în vârtejul valurilor politice amenințătoare.

Această supravețuire, se pare, că îndreptățește o direcție politică ca cea propovenduită și apărată de »Gazeta« în lungul său trecut de șeapte decenii, cu o rară consecvență și bărbăție. Increderea fermă în viitorul neamului și nădăjduirea unor zile mai bune se desface din tot cuprinsul bogat al celor 70 de volume. Și de aceea, cu drept cuvânt se poate spune, despre »Gazeta Transilvaniei«, că »luptă bună a luptat, credința a păzit«.

Audiența lui Wekerle. Ministrul-președinte Wekerle a fost primit Duminecă în audiență de către Majestatea Sa, în castelul din Schönbrünn. Ministrul-președinte a raportat despre cestiunile curente. După cum a declarat unui redactor dela »Neue freie Presse«, în audiență n'a fost vorba nici de cestiunea băncii naționale independente, nici de cestiunile militare. Audiența a durat o jumătate de oră.

Eliminarea celor patru teologi români gr. cat din Oradea-mare. Dintr'o corespondență mai lungă ce o primește »Țara Noastră« în afacerea eliminării celor patru teologi români gr. cat. din seminariul rom. catolic din Oradea-mare estragem următoarele: Teologii români dela seminariul romano-catolic de aici: *Pteancu*, *Pataki*, *Lupeanu* și Alexandru *Pop* au fost eliminați prin o sentință a direcțiunii seminariale, adusă și executată, cum am zice: stante pede. Despre împrejurările, cari au determinat direcțiunea să aducă această sentință. și să o execute — după cum veți vedea — cu o rigoare ca pentru făcătorii de rele, am aflat următoarele: Teologii dela seminarul romano-catolic din Budapesta au redactat o adresă (despre natura adresei nu sunt informat) către papa dela Roma. Adresa aceasta a fost trimisă între altele și la seminarul rom. cat. din Oradea-mare, pentruca să o iscălească și teo-

logii de aici. Pomeniţii patru teologi români, din consideraţie că în adresă să vorbeşte în numele »teologilor romano-catolici *maghiari*«, au denegat subscrierea ei. Clericul care purta adresa spre semnare pe la colegi, au denunţat rectorului pe cei patru români. Şi după un cias, rectorul le-a comunicat sentinţa de eliminare, provocându-i ca imediat să-şi strângă calabalâcul şi să iasă din seminar. Invinuiţii au mărturisit că ei nutresc cuvenita înaltă veneraţiune faţă cu sfântul părinte dela Roma, socotesc însă că adresa nu vorbeşte şi în numele lor, de aceea n'au aflat de lipsă să o subscrie.

Relaţiunile greco-române. Corespondentul din Bucureşti al ziarului »D. Or. Correspondenz«, dă următoarele informaţiuni privitoare la stadiul relatiunilor dintre România şi Grecia: »Este ştiut că ministerul Greciei la Berlin dl Rangabé, şi-a petrecut concediul său la Galaţi. In cercurile bine informate se afirmă că dl Rangabé ar fi trimes guvernului din Atena, o notă confidenţială, în care afirmă că mişcarea antigrecească în România, a avut drept cauză cunoscutele incidente şi că ea a dispărut deja. Dl Ragabé sfătueşte pe guvernul său că este timpul potrivit de a se folosi de actuala situaţie favorabilă, spre a începe negocierile pentru reluarea relaţiunilor diplomatice cu România. Că, din partea României, s'a făcut totul pentru a se înlesni reluarea tratativelor, o dovedeşte circulară a ministerului de interne adresată prefecţilor, prin care sunt invitaţi a face toate înlesnirile posibile supuşilor greci, în diversele lor afaceri comerciale.

ŞTIRILE ZILEI.

— 18 Martie v.

Vizitarea şcoalelor poporale din comitatul Sibiiu. Cunoscutul Dr. Iancsó *Benedek* profesor în Budapesta, a fost încredinţat din partea d-lui ministru de culte şi instrucţiune publică cu vizitarea şcoalelor poporale din comitatul Sibiiului, pentru a studia metodul de propunere şi rezultatele obţinute cu privire la limba maghiară.

Incendiu. In satul Poplaca de lângă Sibiiu a isbucnit în 29 Martie st. n. un foc, carele alimentat de un vânt vehement sudvestic, a prefăcut în timp scurt în cenuşă casele şi alte clădiri economice a 50 de locuitori. Pompierii din comunele invecinate Turnişor, Şura mare, Gura-râului, Orlat şi Răşinar precum şi un despărţământ de pompieri voluntari din Sibiiu, au alergat la locul sinistrului şi le-au şi succes în scurt timp a stânge focul. Din norocire n'au fost nici victime de oameni, nici de animale. Cauza incendiului nu s'a putut constata până acum. Prin Sibiiu se lăţise svonul că focul ar fi fost pus.

Din Caransebeş se scrie »Tel. Rom.« că cu conducerea institutului pedagogic gr.-ort. român de acolo, în calitate de director, a fost încredinţat din partea consistorului diecesan d-l Dr. Nicolae *Regman*, profesor la acea pedagogie.

Nou advocat român în Zărneşti D-nul advocat Ilarie *Hoadrea* ne anunţă. că şi-a deschis cancelaria de advocat în Zărneşti în strada principală în apropierea judecătoriei cercuale.

Un ofiţer român bănuit de spionaj la Nisa. Sub titlul »E un spion« *Le Journal* publică următoarea curioasă telegramă, pe care i-o transmite corespondentul său din Nisa: »A circulat cu insistenţă zvonul prin oraş, că s'a descoperit o afacere de spionaj, al cărei erou e un ofiţer străin. Făcând cercetări, lucrul se reduce la un fapt de mai puţină importanţă. Zilele acestea, la bateria Colomars, anexă a fortului de pe montele Chauve, un ofiţer român, Ştefan Băncilă, în vilegiatură la Nisa de o lună a fost surprins întrebând pe soldaţi asupra lucrărilor militare. Accentul lui străin şi purtarea lui suspectă făcură ca să fie arestat. O pechiziţie operată la domiciliul său n'a dat nici un rezultat, prin urmare el a fost pus în libertate.

Oficiul de dare al oraşului publică următoarea provocare: Intreprinderile sau reuniunile obligate de a da socoteala în public, cari au neglijat de a prezenta oficiului nostru până acuma fasiunile referitoare la darea de câştig, sunt din nou provocate, sub evitarea dispoziţiunilor de amendare prevăzute în lege, să prezente amintitele fasiuni în termin de 8 zile la perceptoratul de dare orăşenesc în oarele de oficiu dela 8—12 a. m. Intrelăsându-se prezentarea acestor faziuni, darea se va fixa din oficiu.

Profesorul Dr. Harnack spaima credincioşilor bibliei protestante. Renumitul teolog raţionalist Dr. Adolf Harnack, cunoscut ca orator genial şi înfocat (el luase parte activă la serbătoarea inaugurărei monumentului superintendentului evangelico-luteran din Sibiiu, Teusch) a ţinut de curând o conferinţă publică asupra temei. Ce este ateismul? După cum spun foile din Berlin, coferenţiarul cercetând pe baze istorice isvorul noţiunei »ateism« conclude, că cu aceasta se făcea un fel de imputare criminală, ce se raporta la religiunea statului şi la zeii naţionali.

Apoi conferenţiarul pune faţă în faţă religiunea exterioară, publică şi religia internă a inimei şi se exprimă astfel: »De vom asemăna religiunea exterioară, publică, cu religiunea inimei ne vom convinge, că nu există ateişti, căci religia nu e instituţiune bunăoară ca poliţia. Religia purcede din inimă şi-şi are rădăcina în adâncul sufletului nostru; iar sufletul nostru îşi ia îndemnul spre religiositate din trei isvoare dela natură, dela cultura de stat şi dela ordinea dominantă în stat, şi în fine dela viaţa noastră intimă. Religiunea se manifestă şi în afară prin dragoste şi scriptura ne spune, că »*D-zeu este iubirea*«. Sentimentele noastre altruiste şi pur personale sunt tot atâtea manifestări ale inimei, cari îşi au rădăcina, în sentimente religioase. Conferenţiarul şi-a încheiat discursul său cu aceste cuvinte: »Ateişti nu există şi prin urmare nici ateism. De are omul religiune sau n'are religiune se poate cunoaşte din faptele sale, nu din credinţa, ce o mărturiseşte«.

Contra acestor enunciaţiuni aşa de categorice s'a ridicat toată pressa evangelică ce stă pe baze biblice şi se miră, cum se pot tracta cestiuni aşa de momentoase cu atâta superficialitate. Un ziar zice chiar: Ce mai poate un biet pastor oferi unor suflete însetate de adevăr, cu ce va mângăia el pe nenorociţii şi muribunzii când Harnack afirmă, că religia nu este altceva decât un sentiment, o dispoziţiune a sufletului? Un astfel de pastor ne-ar oferi spectacolul unei figuri vrednice de jale, pe care numai ţi-o ai putea imagina. Aceiaşi ziar ca şi când ar vrea să se mângăie, esclamă: toate merg spre prăpastie, ear »morţii călăresc iute«.

Plătirea taxelor militare. Dela oficiul de dare al oraşului primim spre publicare următoarea »provocare-repeţită«: Acele persoane, cari sunt obligate la plătirea taxelor militare şi au neglijat de-a prezenta oficiului nostru până acuma fasiunele lor sunt provocate, sub evitarea dispoziţiunilor de amendare prevăzute în lege, să prezente amintitele fasiuni în termin de 8 zile la perceptoratul de dare orăşenesc în oarele de oficiu dela 8—12 a. m. Intrelăsându-se prezentarea acestor fasiuni, darea se va fixa din oficiu.

Starea sămănăturilor în România. La ministerul român al domeniilor s'au primit numeroase telegrame din ţară prin care se anunţă că timpul se menţine pretutindeni frumos. Vegetaţia a început să reînviezo iar sămănăturile sunt admirabile.

Maşini nouă de zburat. C. Neyen a vorbit la Berlin despre vasele aeriane cu balon şi s'a rostit împotriva întrebuinţărei lor, căci, nici odată nu vor putea călători împotriva unui vânt de 8—12 m. pe secundă. Apoi şi hidrogenul costă prea mult (10—11.000 m. c, 20—23.000 de mărci). A arătat că păsările zboară, fiindcă prin bătaea aripelor grămădesc aşa aerul sub ele, încât fac un fel de pernă, care le ţine. Neyen crede, c'a născocit un sistem de helice cari să facă tot aşa pentru aeroplanul său. Mer uri (1 Aprilie) o să dea lămuriri.

Ofticoşii în balon captiv. In contra ofticei s'au întrebuinţat foarte multe leacuri, dar nici unul n'a dat vreun rezultat pozitiv, vreo vindecare definitivă. Convingerea generală ce au căpătat-o atât medicii cât şi profanii este că numai o higienă bună poate ajuta mult şi sigur. Higiena contra ofticei are în vedere atât curăţenia corpului şi o hrană bună, îndestulătoare cât şi un aer curat, proaspăt, într'una reînnoit. Mai ales din partea aerului avem mult de aşteptat, căci el intrând în plămâni îi poate învia din suferinţa lor, întărindu-i ca să lupte contra infecţiunei boalei ce s'a încuibat într'înşii. Aerul de munte e cel mai prielnic pentru ofticoşi, dar şi la munte avem adesea praf şi microbi, de asemenea şi îngrămădirea de bolnavi. Un medic a propus însă ca să trateze ofticoşii în balon captiv, numind metoda aceasta: »aerostato-terapie«, care permite fiecărui bolnav înălţimea ce-i convine, să se ridice de asupra ceţei şi să se bucure de multe zile frumoase, petrecute la aer curat şi sănătos.

O şopârlă lungă de 96 m. In Wyoming (America de Nord) s'au găsit până acum fosile de tot felul, foarte bine păstrate, care ne arată aci cam ce fel de animale au trăit pe acolo în vremile preistorice. Dintre toate aceste fosile, cea mai importantă e de sigur aceea găsită de curând sub forma unui schelet de un fel de şopârlă lungă de 96 m. Această şopârlă e fără îndoială cel mai mare animal preistoric găsit până azi. Scheletul e foarte bine păstrat; se pare că petrificarea a început când nu apucase a se muta nici un os din locul lui. Desgroparea nu s'a făcut încă pe de-antregul, dar s'a măsurat exact lungimea şopârlei. O idee exactă despre mărimea acestui animal îşi va putea face cineva numai când scheletul va fi aşezat complet în Muzeul dela Wyoming, care cuprinde cea mai bogată şi cea mai mare colecţie de fosile din lume. Dar, numai gândindu-ne la lungimea de 96 m. şi la faptul că o singură vertebră din şira spinărei cântăreşte 450 kgr., ne putem închipui ce pustiere trebuia să facă această dihanie pe vremea ei, numai spre a-şi potoli pofta de mâncare. (Prometheus, 26 Februarie 1908.) — »Natura« Nr. 5.

Un chinez despre iubire. Un ziarist chinez Ng Pov Chew a ţinut în America de Nord o serie de conferinţe, din cari se poate vedea părerea pe care o au Chinezii despre cultura americană, deci şi europeană. E interesantă în deosebi părerea Chinezilor despre iubire. »Orientalii — zice Ng Pow Chew — nu sunt fiinţe bolnăvicioase, sentimentale, ci fiinţe reci, filosofice, fataliste«. »In toate celelalte afaceri — spune americanilor conferenţiarul — voi vă luaţi după raţiune, dar în cestiunea cea mai de căpetenie a vieţei, în căsătorie, ascultaţi de patima oarbă şi daţi la o parte toate obiecţiunile minţii, spre a urma ceea ce voi numiţi »iubire«. După concepţiile orientale aşa ceva nu poate duce decât la nenorocire. Noi admirăm popoarele apusene pentru inteligenţa lor. Voi numiţi cu drept cuvânt căsătoria o loterie, fiindcă cei mai mulţi trag alb. Noi considerăm căsătoria ca un mijloc, pe când pentru voi ea e un scop. Noi ne căsătorim, fiindcă trebuie să ne căsătorim, de oarece căsătoria e un mijloc pentru susţinerea neamului omenesc. Voi vă căsătoriţi fiindcă aşa voiţi; noi considerăm căsătoria ca o datorie faţă de înnaintaşii şi urmaşii noştri; voi vă căsătoriţi fiindcă vă închipuiţi că aţi dat de o simpatie. La noi, când se încheie o căsătorie, tinerii nu sunt luaţi în seamă, dar toţi cei ce participă la ea au drepturi egale şi iniţiativa poate porni dela ambele părţi. La voi numai tânărul are dreptul acesta. Procedarea voastră e nedreaptă şi părtinitoare, căci aţi luat femeii un privilegiu, pe care ea poate să-l revindice«...

Răspuns la o »întrebare binevoitoare«.

In nrul 60 al foaiei noastre am dat loc unor întrebări a unui prieten al tinerimei noastre cu privire la *venitele balului studenţilor români din Cluj*. Ca răspuns la aceste întrebări ne roagă d-l Liviu I. *Dan*, preşedintele acestui bal, să dăm loc următoarelor lămuriri:

Arangearea balului nu s'a putut face cu cheltueli mai puţine, fiindcă toate spesele obicinuite cu asemenea petreceri în anul acesta s'au urcat aproape la duplu, şi că nu am făcut spese fără rost, ci numai chiar ceia ce a fost de lipsă, ne serveşte de cea mai bună dovadă împrejurarea, că pentru eventualul deficit 5 inşi am luat garanţă, fiindcă tinerimea nu are un fond oareşcareva, din care să plătească eventualele perderi, şi apoi cine ar fi aşa de naiv să creadă că noi am fi făcut spese fără rost neştiind înainte oare puteale-vom acoperi din paralele ce eventual vor intra. Şi la deficit să aştepta fieştecare, chiar acum după picnicul de astătoamnă, care a adus perderi, ce ne au mistuit toate paralele ce am adunat ani de-arândul!

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Silvia.

Floricelele de munte îşi împrăştiau mirosul lor dulce în apropierea colibei, ce stă ca o vedenie pe un deal, încunjurată de brazi, de părăiaşe, ce fugeau sburdalnice la vale!...

Avea badea Ioan o colibă acoperită de pe vremuri... cu trestie, dar împodobită şi încălzită de razele unor ochi drăgălaşi de fată!! Şi era mândru moşneagu, să vedea tânăr şi 'n putere când îşi rotogolea privirea în cuibul curat... se credea june... trăia clipele acele de mulţămire, când era învăluit de privirea Nastei... de duioşia dragostei din primăvara juniei lui, căci Silvia, drăcşorul acela, cu ochii ca două stele din noapte, cu talia ca un fir de trestie crescut într'un pământ apătos, era tăiată Nasta de ertată!! Când lua ulcioru şi în mers legănat să ducea către isvor, bătrânul nu putea să nu-şi ştergă cu mânecă cămeşii o picătură de apă sărată, ce i-se berbeleca în jos pe obrajii încreţiţi de vreme! Si cum privea aşa dus... se strecura... ear-ă şi ear-ă pe un larg cuprins împodobit cu ghiocei şi viorele din primăvara acelor ani trecuţi, perduţi pentru totdeauna!!

Era ceva dumnezeesc... era ceva magnetic în fiinţa aceia gingaşe se ducea purtată de un dor... către apa cristalină ce 'n liniştea zilei se ivea din depărtare ca o lespede argintată; ear când un vânteluş trezit de paşii regulaţi ai minunei ce se apropia, eşia fermecat, vrăjit de după un deal, şi cu dor de june venea să întâmpine pe Silvia, să-i şoptească taine drăgostoase, să i-se joace cu păru negru ce o încununa ca întunerecul noaptea, să o cuprindă în braţele sale, să o sărute, să o omoare de dragă, atunci râuleţul cuprins de jaluzie, îşi increţea fruntea şi să gătea de o luptă, de o luptă pe moarte, sau viaţă... Ear copila nu băga în samă nimic! Nimic nu-i lega privirea în jurul său, ea plutea în împărăţii de fericire! Cum se apropia mai tare de o colină, inima-i eşia din bătăile regulate, făţa i-se îmbujora de un simţământ, căci gândea la nespusa iubire, ce alta la odorul ei, ce o aşteptau în cântece doioase dulci şi cuprinzătoare în fluerul ciobănesc! Cum îl zărea fugea ca un copil răsfăţat, alungat de desmerdările mamei, cădea oboseită de o plăcere... între cele două braţe vânjoase ce o aştepta deschise cu dor, şi închidea ochii perdută... ear el o strângea cu gingăşie pe inimă, o săruta pe pleoapele lungi negre!... Şi soarele din înălţime 'i acoperea cu razele lui aurii, parca'că de râul neastâmpărat, să de vântuleţul îndrăgostit de Silvia! Era atâta mulţămire... era o ploaie de întrebări din partea ambilor!

»Şi nu vrea să mi-te dea mie, pentru că-s sărac, pentru că păzesc oile bogatilor pe un darab de mămăligă!« — Şi era atâta duioşie şi pare că se frământa cu 'n val de durere fiecare cuvânt ce-l lasă să-i alunece de pe buze!! Şi cum nu afla un răspuns, numai echoul î-se auzea »nu mi-te dă« şi-i ducea o clipă cuvintele acelea, pe un moment le sfăşia fericirea! Dar în încleştirea dragostei lor între sărutările ferbinţi, îşi uitau totul şi era aşa... aşa de feriţi!!

»N'o să te uit, zicea Silvia şi cu sărutul de pe urmă a lui, îşi lua ulcioru, fugea de-l umplea cu apă şi grăbea cu chipul negricios, scăldat de razele soarelui de vară în suflet — către colibă. Ajunsă acasă punea oala cu apă curată la foc, cernea de mămăligă, ear bătrânul cu neastâmpăr scormonea cu 'n vreasc în foc, privea lung fetiţa şi începea cu glas bătrânesc monoton: O să fim în rând cu lumea, om părăsi coliba, vom locui în sat între oameni, vei fi fericită, căci Nica Duţului... e din oameni de frunte, şi-i harnic! Ear Silvia cum asculta — îşi auzea pare că loviturile de ciocan de asupra sicriului ei, ce dă zor piroanele spre inimă-i s'o sfăşie şi pleca ochii şi încet abea de auzit tremura din buze »să aşteptăm tătucă«! Eşia grăbită afară ca să ascundă în colţul şurţului o lacrimă!

Bătrânul scormonea în cenuşe... şi din o flacără de o parte a focului ce pufăia, dând colori vineţi. Işi închipuia un traiu tihnit între oamenii de frunte ai satului!

* * *

Şi astăzi coliba-i pustie... cu fereastra ei micuţă ca un pribeag uitat de lume, priveşte la un ţintirim în vale. Florile îşi scutură petalele, de frica brumei reci din toamnă, brazii şoptesc în tăcere poveşti tainice misterioase, vântul vâjeie mânios... şi predomneşte colinele; numai râuleţu fuge de a vale cu murmurul său dulce... ca un refren al doinei, ce suspină pe fluerul ciobanului...!

In sat toţi umblă tacuţi pe stradă, şi rar poţi vedea două vecine, ce-şi scot capu pe fereastră, îşi pun mâna pe buze zicând: Ce păcat... Dzeu s'o ierte!

Şi până aici a fost... Silvia a devenit nevasta lui Nica Duţului, dar nu l'o iubit, şi cu dragostea ce-a păstrat-o cu sfinţenie acelui pribeag de pe coline... cu chipul lui străns pe piept... în o vreme ploioasă rece de toamnă, în bezna nopţii... o iesit amăgită de o plângere a fluerului cunoscut!... O fugit să plângă în braţele celuia cei cuprindea viaţa ei întreagă... să-şi pue capul înfierbântat pe o inimă adorată... şi aşa, să uite lumea... şi pe sine însăşi!

A stat mult cuprinsă de o învălmăşală plăcută, cuprinsă de focul dragostei...

Şi dacă noi câţiva nu ne angajam să purtăm cheltuelile, nu se făcea nici o petrecere şi atunci chiar publicul, care o aştepta asta dela noi, ne-ar fi condamnat mai tare!

Altcum nu cumva să cugete cineva că o parte mare a venitului curat l'am benchetuit, ori aşa ceva, cum să făcea mai de mult, noi acuma contra obiceiului vechi şi despre cele mai mici sume eşite avem chitanţe în toată ordinea, care le punem ori cui la dispoziţie cu toată plăcerea, şi chiar fiindcă acuma am purces mai corect ca ori şi când ne ating foarte neplăcut mustrările anonimului! De altădată nici dare de seamă nu se dedea prin foi şi totuşi nu se interesa nimenea de cestiunea asta, oare nu era cu mult mai uşor să facem şi noi aşa? Dar noi am voit să facem un lucru corect.

La întrebarea a doua: »De ce nu s'au trimis cele 736 cor. ce au fost parte venite din afară, parte suprasolviri la casă?« — răspund următoarele: Acei binevoitori ai noştri, ce ne-au trimis parale şi cari au plătit peste taxa de întrare, au ştiut că noi din venitele taxelor de întrare nici jumătate din spese nu putem acoperi, şi deci dacă ar trimete paralele direct la Brad noi am rămânea cu un deficit considerabil, şi chiar că să ne scutească pe noi de neplăceri de felul acesta, au contribuit cu paralele, fiind aproape cu toţii prietini de-ai noştri, ai acelora cari am primit garanţa! Deci asta nu se poate schimba d-le anonim!

Rămâne întrebarea a treia: N'ar fi oare mai bine să arangem petreceri în mai multe centre cu spese mai puţine şi venite mai mari. Ba da! Şi în asta are dreptate d-l anonim. Ideia însă nu e a d-sale, au sulevat'o deja alţii încă în anul trecut şi eu chiar am şi întrupat'o, când în tovărăşie cu colegii din Pesta am aranjat în anul trecut încă concertul din Blaj! Dacă d-l anonim se interesează aşa tare de chestiunea asta, negreşit îşi va aduce aminte, şi negreşit, că nu a trecut cu vederea nici notiţele ce au apărut în toate foile româneşti încă înainte de asta cu vreo 3 săptămâni, că anume un grup de studenţi dela universitate au hotărât cu mare însufleţire să dea concerte (nu simple petreceri, cum ar vrea d-l anonim) cu cântări, musică, conferenţe etc. etc ceia-ce e cu mult mai mult, dacă e vorba de mişcare culturală, în toate centrele, unde vor fi invitaţi! Şi ce cugetă d-l anonim, am primit barem numai o (*zi una*) învitare?? Nu! nici una! Cu forţa nu ne putem duce. Prin urmare indolenţa nu este a se căuta în şirele noastre!

Dă-mi acum voie d-le binevoitor, să te rog eu de ceva. Arată că nu eşti omul vorbelor goale numai, ci al faptelor! Invită-ne cu ceilalţi fruntaşi din centrul unde locueşti dimpreună, şi te pot asigura că cu un gând şi un suflet acolo vom fi şi nu o să te înşeli în idealismul nostru! Şi în cazul acela cu plăcere voi recunoaşte şi eu că »întrebările binevoitoare« din »Gazetă« nu le-ai pus din rea voinţă!

Cluj, III. 28 1908.

Liviu I. Dan.
preş. balului.

şi nu a luat în samă frigul cei înghieţa pe neştiute sângele!

S'or despărţit apoi cu strângeri de inimă... nebună de durere se târâia spre casă... spre odihnă!... Era spre sfârşit... să gata de ducă!...

Şi nenea Ioan cu ochii sângeraţi, cu peptul umflat de o adâncă durere, în capul gol, cu cămaşa desfăcută la gât, alerga năuc la popa!...

Şi s'a spovedit Silvia în tăcere... iar când preotul Gerasim cu molifteInecul sub suoară a ieşit din odaie cu lacrămile în ochi... toţi erau cuprinşi de jale... vorbeau încet, ca şi cum de frică să nu trezească pe ceia ce dormea cu faţa albă! ca florile de zăpadă, cu ochii întredeschişi, ce de sub genele lungi şi negre... par'că şi acum priveau un chip drag!... cu un surâs pe buze, dormea somnul veciei!

Ciocanele băteau în coastele de aramă a clopotelor şi spuneau cu glas înalt, învingerea dragostei, ce nu cunoaşte moartea... numai ultimele sunete ale aramei să perdeau trist în linişte şi povesteau de o movilă nouă, proaspătă, stropită în zorii dimineţii, de primi fulgi de zăpadă... a »locului de jale«, dela capu satului!

Şi colo pe deal se îneca în valea plângeri o inimă nefericită a unui piept zdrobit, acompaniată numai de scârţâirea monotoană a uşei dela coliba părăsită, ce privea tristă, în cimiteriu la vale!...

Cornelia Langa.

Cronica musicală.

Din prilejul reprezentării în primele zile ale lunei Aprilie n, a operei *„Freischutz“* de C. M. v Weber, de către reuniunea germană de cântări »Männergesangverein« din Braşov, un prietin al foaiei noastre ne trimite spre publicare următoarele date, cu privire la viaţa şi activitatea compositorului C. M. v. Weber.

»Freischütz« este prima operă germană, devenită populară deja după întâia ei reprezentaţie. Autorul ei C M. v. *Weber*, fiul unui director de teatru, s'a născut în anul 1787. Lăsat în urma felului de ocupaţie — al tatălui său — mai mult în voia sorţii, educaţia sa nu a fost din cele mai îngrijite, aşa, că multele escese la care să dedase din tinereţe, îi sădiră în corpul său, sămânţa unei boale de piept, care îi curmă în curând firul vieţii. (a. 1826).

Cât priveşte educaţia sa muzicală, în direcţia aceasta s'a pus deosebită stăruinţă întru perfecţionarea talentului său, atât din partea tatălui său cât şi din a fratelui său mai mare, vitreg, cu gând de a scoate din el o genialitate. Toate aceste silinţe forţate, însă, aduseră mai multă stricăciune copilului, asupra căruia mai sănătoasă înrâurinţă, avu instrucţiunea împărtăşită de *Heuscskel* precum şi de *M. Haydn*, (fratele marelui componist) şi mai în urmă a abatelui Vogler, pentru ceea-ce acestuia, drept recunoştinţă, ia şi purtat o iubire intimă. Prin mijlocirea acestuia fu el numit maestru de capelă la teatrul naţional din Breslau, unde însă, prin încercări de-a introduce inovaţiile sale, atrase antipatia publicului, aşa că fu silit a relua drumul pribegiei.

După multe peripeţii, de multe ori de un caracter romantic, îl aflăm la 1813 la Praga, unde el făcu cunoştinţa viitoarei sale soţii, a cântăreţii *Carolina Brandt*, şi unde el scrise vestitele sale cântece de libertate, cari îi întemeiară renumele ca componist. La 1816 părăsi Praga, pentru ca în aceiaşi calitate de capelmaistru, să se aşeze la Drezda, unde şi rămase până la moarte, care după cum se întâmplă la cei ce pribegesc mult, nu i-a conces să-şi doarmă somnul de veci în oraşul său natal.

Plecând adecă la Londra, pentru predarea operei sale »Oberon«, după câteva săptămâni sucombă în urma boalei sale de piept, care îi chinuise ultimii ani din viaţă. De aici fură aduse osămintele sale după 18 ani la Dresda, la inzistenţa lui Wagner, căruia el i-a servit de model, făcând trecerea dela musica clasică la cea romantică.

Formând opera *Freischutz* tocmai punctul central, asupra căruia si-a aţântit privirile acest geniu atât de sărbătorit în zilele trecute, cred, că nu e de prisos, dacă schiţez pe scurt conţinutul acestei celebre opere, lăsând să premeargă câteva aprecieri asupra ei, în general. Ceeace face ca *Freischütz* să-şi păstreze îndreptăţirea pe scenele teatrelor de azi, este în prima linie bogăţia melodiilor sale splendide, cari i-au păstrat nota modernă, avută la prima ei esecutare.

Astfel să explică faptul, de ce chiar şi azi, după atâta amar de vreme, programele de concert, în cari ocură ea, sunt ascultate cu interes. Pe lângă frumuseţa melodiilor, tot o notă distinctivă e şi caracterizarea lor, adecă împărţirea lor pricepută, instinctivă aşa zicând ne precugetată, la diferite roluri. Aceste două trăsături, cu cari nu ne prea întâlnim la alţii, precum şi caracterul ei vechiu german, care să manifestă prin figurile sale au contribuit mult la asigurarea unei primiri neasemănat de însufleţite şi la o popularitate neobicinuită.

(Va urma.)

Aforisme.

Pentru ce nu este nimenea proroc în patria sa? Fiindcă a uitat s'o cucerească.

*

Erorile proprii şi erorile altora nu e conzult să le critici în public, dacă nu eşti sigur că le vei putea îndrepta prin critică.

*

Omul egoist în sine n'ar fi om rău. Să cauţi mijloace potrivite, prin care să poţi strivi sâmburele încremenit al egoismului său, dar aceasta e foarte greu.

Din public.*)

Nemulţumire între parochienii bisericei gr. or. române din Făgăraş.

La concluzul comitetului parochial din Făgăraş, luat în o şedinţă convocată pe apucate şi în ruptul capului, Sâmbătă dela 2—4 oare, şi la care au putut participa din 13 membrii, numai 4 membrii ordinari şi epitropia, ne rugăm a publica numai nrmătoarea întâmpinare:

Nemultămirea şi destrăbălarea noastră în cele parochiale şi epitropeşti, se va vedea cât e de mare şi de serioasă, din desbaterea, ce va urma în adunarea poporală. Atunci ne vor crede şi da dreptate domnii membrii, ai comitetului cărora li-s'a dat spre subscriere concluzul publicat şi cari azi când apără pe cel învinuit clătesc cu capetele.

Ioan Peia comerciant, *Iosif Ciora* proprietar, *George Mândrean* proprietar, *Ioniţă Ciora* proprietar, *George Cioănelea* proprietar, *George Răcean* propietar, *George Nechifor* proprietar, *Nicolae Corodi* proprietar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica de mai sus răspund trimiţătorii.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 31 Martie. In şedinţa de eri a dietei, după verificarea procesului verbal, a luat cuvântul dep. A. *Vlad* înzistând asupra incidentului din şedinţa de Sâmbătă, când vice-preşedintele Návay a luat cuvântul, fără motiv legal, dep. naţionalist Ivanka. După aceasta dep. Vlad anunţă camerei un caz de violare a imunităţii. In şedinţa de Sâmbătă, când dânsul a apărat libertatea cuvântului, dep. Madarasz junior, i-a strigat cuvintele: *Am să te pălmuesc!* In ziarul stenografic nu s'a înregistrat această ameninţare, poate din motivul, fiind mare sgomot. Ea însă s'a făcut şi prin urmare constitue o violare flagrantă a dreptului de imunitate. Preşedintele spune, că deşi n'a auzit aceasta ameninţare, va aduce cazul anunţat de dep. Vlad la cunoştinţa comisiei. Intrându-se în ordinea de zi i-a cuvântul din nou dep. *Vlad* pentru a combate proiectul de revizuire. Roagă camera să primească cele 8 amendamente propuse de dânsul şi fiindcă s'au mai prezentat propuneri şi din partea altor deputaţi, roagă camera să dispună imprimarea amendamentelor sale. In acelaşi timp cere să se constate dacă camera e în număr, pentru a putea aduce hotărâri.

Incepându-se numerarea deputaţilor prezenţi, se constată că în sală se află numai 83 deputaţi. Se suspendă şedinţa, pentru a se complecta camera. După un sfert de oară se adună peste 100 deputaţi, şi şedinţa se redeschide. Punându-se la vot propunerea dep. Vlad, ca să se tipărească amendamentele, majoritatea nu încuviinţează cererea.

Pentru au votat numai dep. naţionalişti. Urmează la cuvânt dep. *Lengyel*, care deasemenea cere imprimarea amendamentelor sale Majoritatea e în contra.

Dep. *Kmety* (guvernamental), deşi aprobă propunerea dep. Lengyel, ca toate cestiunile comune să se elimineze din complexul cestiunilor cari se vor discuta pe temeiul regulamentului revizuit, nu admite acest amendament, fiindcă nu se referă la alinea primă a proiectului de revizuire ci la articolul al 3-lea. Dep. *Lengyel* susţine că amendamentul său l'a făcut la loc potrivit. Ultimul orator a fost dep. democrat *Peto*, care declară că nu primeşte proiectul de revizuire nici în discuţia pe articole.

Viena, 31 Martie. Maj Sa Monarchul a primit eri dimineaţă pe principele de Buelow. Audienţa a durat o jumătate de oră. Cancelarul german, principele de Buelow, a făcut eri după prânz o vizită baronului d'Aerenthal, şi a conferit cu el timp de un ceas.

Budapesta, 31 Martie. Grupul independiştilor de sub conducerea lui Hollo, au hotărât să publice în chestiunea înfiinţării băncei independente maghiare un manifest către popor şi, pentru a preveni orice compromisuri, să prezinte conferenţei partidului un proiect de rezoluţiune, în care să se ceară cu insistenţă şi necondiţionat înfiinţarea băncii naţionale independente.

Praga, 31 Martie. La marea intrunire de protestare în contra prigonirilor cărora sunt sunt supuşi Slovacii din Ungaria, au luat parte reprezentanţii tuturor partidelor politice. Mai mulţi oratori au comparat stările din Ungaria, cu cele din Rusia. S'a espedat şi o telegramă lui Björnson.

Orşova, 31 Martie. Lângă oraşul Semendria un vapor sârbesc, anume „Matava“ s'a ciocnit cu vaporul „Margareta“ al societăţei de navigaţie ungară. Ciocnirea a fost atât de puternică încât vaporul „Margareta“ a început să sa scufunde. Pasagerii, cuprinşi de o mare panică, au fost salvaţi de vaporul „Ţarul Nicolae“.

Ianina, 30 Martie. De câteva zile a sosit in localitate şi Rami Paşa din Constantinopol trimis special din partea Sultanului, ca să aranjeze primirea ce se va face împăratului Germaniei pe teritoriul turcesc. Străzile oraşului vor fi luminate de lămpi cu acetelină, cari au o lumină foarte intensă. Patru batalioane de soldaţi bine echipaţi au sosit pentru a da onorurile perechei imperiale.

Constantinopol, 31 Martie. Consulatele din Van, spun că Lunea trecută, armeanul Nour David, care predase în mâinile autorităţilor turceşti, o listă de armeni revoluţionari, a fost rănit de conaţionalii săi. Mahomedanii, aţâţaţi de poliţie, au atacat pe armeni, omorând 33 dintrânşii şi rănind 7. 23 armeni au dispărut. Un şi mai mare măcel a fost împedecat graţie intervenţiei energice a comandantului militar si a consulilor Rusiei, Franţei şi Angliei, cari au făcut demersuri pe lângă valiu. Cele trei ambasade, rusă, franceză şi engleză, au făcut de urgenţă demersuri la Poartă în favoarea Armenilor, iar Poarta a dat asigurări liniştitoare. Situaţiunea continuă a fi foarte critică. Valiul a cerut să i se trimeată 8 batalioane. Două batalioane i-au şi sosit.

Bibliografie.

St. O. Iosif. *„Zorile“* Dramă istorică în două acte şi in versuri. Preţul 1 cor. (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Povestirile unchiaşului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Şoldan Viteazul“, Mama Angheluşa“, „Herşcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpuşariul“, „Cucoana Chiriţa“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitul“, „Kera Nastasia“ „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală şi Tândală“, „Scara mâţei“ „Craiu nou“, Harţă Răzăşul“, „Ramăşagul“, „Peatra din casă“, „Nunta ţărănească“, „Chiriţă la Iaşi“, „Chiriţa în Provincie“.

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„**Prin Vraja Dragostei**“, nuvele de *Vasile Pop.* editura Minerva. Preţul C. 1·50 plus 10 fileri porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

La Tipografia şi Libräria A. MUREŞIANU Braşov.

Se pot procura

următorele cărţi literare dela scriitorii noştri de valóre:

		Cor.
Alexandri: „Poesii" (30 banî porto)		1·50
„ „Teatru" I, II, III à. .		1:50
„ „Proză"		1·50
Alexandrescu: „Versurî"		1.25
Brătescu: „Nuvele"		1·50
Bolintineanu: „Poesii"		1·50
Negruţii: „Proza"		1·50
Constanţa Hodoş: „Frumos" . . .		1·50
Ispirescu „Basme"		1·50
Gorun: „Taina a şasea"		1·50
Leca: „Tainele cerului"		1·50
Pann: „Povestea Vorbei"		1·50
Negoescu: „Fabule"		1.21
Livescu: „Nu se cuvine"		500.
Jules Brun: „Moşnégul de la munte" (roman)		1.50
Bârsan: „Popasuri vânătoreşti . .		1·50
Becescu: „Stefan cel mare" .	Cor.	—·50
Coatu: „Din viaţa ţărănească"	„	1·50
Coşbuc: „Fire de tort" . . .	„	2·50
„ „Povestea unei coroane de oţel"	„	1·50
„ „Sacontala" Traducere liberă după Calidasa" .	„	5·—
„ „Cântec de vitejie" . .	„	1·—
Cujbă: „Povestiri din copilărie"	„	2·—
Caragiali: „Note şi schiţe" .	„	2—
Al. Florini: „Poveşti populare"	„	2·—
Iosif: „A fost odată"	„	1·—
S. Nădejde: „Robia Banului" .	„	2·—
„ „Patimi"	„	2·—
Smara: „Corbul cu pene de aur"	„	2·50
Speranţă: Teatru sătesc „Mireasa"	„	—·50
„ „ „ „Curcanii"	„	—·50
„ „ „ Lângă Pământ"	„	—·50
Tănăsescu: „Teatru de şcoală"	„	1·—
Slavici: „Manea"	„	2·50
A. O. Maior: „Biblioteca copiilor" vol. I. şi II. à	„	1·60
Elena Farago: „Versuri" . .	„	1·50
Bolcaş: „Năvăliri barbare" . .	„	1 —
Ciocârlan: „Traiul nostru" . .	„	1.50
Il. Petrescu: Maxim Gorki nuvele"	„	1·—
Ciura: „Icoane"	„	1·20
Stelian Rusu: „Foiletoane" .	„	1·—
Bârsan Z: „Ramuri„ . . .	„	2·—
Bonlescu: „Ego"	„	1·50
Carmen Silva: „Valuri alinate"	„	1·50
Moruzi: „Ruşii şi Românii" .	„	1.50
Răznovanul: „Popasuri vânătoreşti"	„	1·50
Iorga: „Negoţul şi meşteşugul"	„	2·50
Bârsan: „Visuri de noroc" . .	„	2·—
Negoescu: „Fabule şi fabulişti"	„	1·25
Slavici: „Vatra părăsită" . .	„	2·—
„ „Din bătrâni"	„	2·50
Sandu Aldea: „Două neamuri"	„	1·50
Rasetti: „Epigrame"	„	1 50
Mera: „Din lumea basmelor" .	„	3.50
Cioflec: „Doamne ajutăne" . .	„	1.50
Sadoveanu: „Mormântul unui copil"	„	2·—
„ „La noi în Viişoară"	„	2—
Urechia „In Bucegi"	„	1·50
Dauş: „Doamna Oltea" teatru	„	1·—
Alexandri: „Poesii"	„	1.50
„ „Teatru vol. I. II. III. şi IV. à	„	1·50
„ „Prosă" opere compl."	„	1·50
Alexandrescu: „Versuri şi prosă"	„	1.25
Bolintineanu D.: „Opere compl."	„	1·50
Creangă: „Opere complecte" .	„	1·50
Eminescu: „Literatura poporală"	„	1·50
„ „Geniu pustiu" . . .	„	2·—
„ „Scrieri politice şi literare"	„	2 —
Filimon: „Ciocoii vechi şi noi"	„	1·50
Negruzii: „Opere complete" .	„	1·50
Odobescu: „Opere complecte" .	„	1.50
Brătescu Voineşti: „Nuvele şi schiţe	„	1·50
Beldiceanu: „Chipuri de la mahala"	„	1.50
Boureanu: Povestiri din copil. .	„	1·50
Cunţan Maria: „Poezii" . . .	„	1·25
Chendi Ilarie: „Preludii" . .	„	2 50
„ „ „Fragmente" . .	„	2·50
Grigorovitza: „Chipuri şi graiuri din Bucovina" . . .	„	2·50
Hodoş Constanţa „Frumos" . .	„	1·50
Iorga: „Istoria Românilor în chipuri şi icoane" . .	„	2 50
„ „Gânduri şi sfaturi" . .	„	1·50
„ „Neamul românesc în Bucovina"	„	1·50

ANUNŢ.

Postul de comptabil al doilea la „PATRIA" este vacant.

Reflectanţii, cari posed calificaţie deplină şi limbile română, germână şi maghiară, să-şi trimită cererile adjustate cu documentele necesare, — între cari şi cel medical, — cel mult până în 20 Aprilie a. c. — Dorinţa e: să se prezinte în persoană.

Salarul în anul prim este de 1600 coroane.

După definitivare pe lângă sasalarul acesta i-se acoardă şi bani de cuartir 300 cor. anual şi tantiemă, (care în anul acesta a fost 400 coroane.

Dacă alesul are praxă bună, definitivarea urmează în 1 Ianuare 1909.

Postul trebue ocupat în 1 Maiu 1908.

Blaş, 30 Martie 1907.

Direcţiunea institutului „PATRIA", cassă de economii, soc. pe acţii.

(1—2.)

Nr. 89/1908.

PUBLICAŢIUNE

Joi în 2 Aprilie st. n. a. c. la 9 oare a. m. se va da în arândă din partea administraţiei pădurilor orăşeneşti de pe Timiş Brassó, Strada Aurarilor Nr 5, etagiul I. — **dreptul de pescărit în apele Timişului.**

Arândarea se face în două grupuri separate, anume:

a) grupul Timişului, a cărui apă oraşul Brassó o are comună cu comunele Turcheş şi Bacifalu;

b) grupul Timişului, întru cât Timişul este proprietate esclusivă a oraşului Brassó — teritorul numit Valea vorni, Varnea, Lámba etc. până la Tezáraz-Tömös.

Arândarea dreptului de pescărit se va face pe calea licitaţiunei verbale împreunată cu oferte în scris pe timp de 6 ani de zile, adecă **dela 1 Iunie 1908 până la 31 Maiu 1914.**

Licitaţia se va ţinea în ziua sus indicată localitatea administraţiei pădurilor orăşeneşti Brassó, Strada Aurarilor Nr. 5, etagiul I.

Petiţiunile adecă ofertele timbrate cu timbru de 1 cor. şi provăzute cu vadiu de 20 cor. au să fie făcute separat pentru fiecare grupă (*a* şi *b*) şi să conţină şi declaraţiunea, că oferentul cunoaşte condiţiunile şi că ţi se supune fără nici o contrazicere, astfel redigiate au să fie închise şi să fie predate până la 2 Aprilie a. c. la administraţia suscitată a pădurilor orăşeneşti. Condiţiunile detaiate ale licitaţiunei se pot ceti în biroul arătat mai sus al administraţiei pădurilor.

Brassó, în 14 Martie 1908

Administraţia pădurilor orăşen. şi Timiş.

(86,2—2.)

Un taur frumos

rasă Pinzgau, de marime mijlocie este de vânzare cu **600 corone** la FRANZ SCHNELL în Şercaia.

(89,2—3.)

Avis!

Arândarea păşunitului de primăvară după livezile din **Poiană**, aparţinătoare asociaţiunei de păşunit, se va face **Dumineca în 5 Aprilie a. c.** la 2 oare după prânz în cancelaria Comunală din Cristian.

(108,1—2)

Vând din mână liberă **o Vilă** dela băile din Borszék, constătătoare din 6 odăi, 2 bucătării şi 2 cămări, un parc frumos.

Deak Ignácz,
conducător la cărţile funduare
Sárkány com. Fagăraş.

(106,1—5.)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei"

se pot face ori şi cand pe timp mai îndelungat sau lunare.

Brassó Vármegye alispánja.

Sz. 2915—1908.

Pályázati hirdetmény.

Brassó város polgári közkorházánál előlépés folytán megüresedett első másodorvosi és a kinevezés folytán esetleg megüresedő második másodorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Mindkét állás javadalmazása 1600 kor. fizetés, szabad lakás, 24 űrméter tüzelőfa és 36 liter petróleum.

Az 1876 évi XIV. tc. 63 §-ában előirt képesitést igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű folyamodványok **folyó év április hó 25 ig** adandók be Brassó vármegye alispáni hivatalhoz. Később beérkezett pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

Brassó, 1908 március hó 18-án.

Jekelius Ágost, s. k.
alispán.

(97,3—3.)

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaş

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat. fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaş renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, şi alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial şi puţin spornic.

Serviciu demn de încredere şi conscienţios

Apă minerală şi apă vindecătoare

în sticle de 1/1 şi 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferinţe de inimă, rinichi şi băşică.

Apă de masă de rangul întâiu!!

Informaţii se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser Versandt in Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ. Inter. Telef. 18.

Se caută representanţi locali abili.

La Tipografia şi Libräria A. Mureşianu, Braşov.

Important pentru vêndĕtorii de cărţi prin oraşe şi têrgurî este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnedeu"

pentru credincioşii de religiunea ortodoxă română, cuprindênd rugăciunî de diminéţa şi de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum şi la alte multe rugăciunî folositóre 56 la numĕr pe 255 paginî, format octav mic.

Acésta carte de rugăciunî artistic legată este prima la Românî, carî până acuma se închinau din cărţî subred legate şi ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privinţa acésta mai prejos de cărţile de rugăciune ale celorlalte naţionalităţî. Prin cartea de rugăciune „*Lauda lui Dumnedeu*" s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă şi se póte căpĕta în diferite legăturî dela mai simple până la mai luxóse şi tóte în preţ fórte moderat.

Preţul lor este:

	Cor. b.		Cor. b.
Legătură trainică négră şi aurită cu séu fără chip sfânt	—.90	Imit. de fildes cu catifea şi închietóre	2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	„ „ „ cu catifea şi podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu încheietóre	1.80		
„ „ „ cu cadriu argintat şi închidĕtóre	2.10		

Vîndĕtorii de cărţî primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atenţiunea publicului asupra „*Cartei de rugăciune*" *întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistoriului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuţî, care carte format mic octav, cuprindênd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toţi şcolarii.

Preţul acestei cărţi:

In pânză négră	cor.	1.—
„ „ „ ceva mai luxósă	cor.	1.20
„ „ „ format ceva mai mare . . .	cor.	1.40

Tóte acestea se pot procura prin Tipografia şi Libräria A. Mureşianu, Braşov, unde au sĕ se adreseze şi vêndĕtorii.

SPRE ATENŢIUNE!

Inainte de a Vă prevedea cu **Stofe de haine bărbăteşti** binevoiţi de a lua în vedere **NOUTĂŢILE de SESON** indigene şi streine în prăvălia noastră principală, Strada Vămei Nr. 3.

Cu stimă: **Depner, Roth & Westemean.**